USNESENÍ

Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Karel Podolka a soudci JUDr. Marie Žišková, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Pavel Pavlík a JUDr. Petr Příhoda, o návrhu Ministerstva financí - Generálního ředitelství cel, na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi Ministerstvem financí - Generálním ředitelstvím cel a Městským soudem v Praze (dříve Krajským obchodním soudem v Praze), za účasti žalobce: Česká republika - Celní ředitelství Praha, Washingtonova 11, 113 54 Praha 1, a žalovaného: Ing. V. V., CSc., správce konkursní podstaty úpadce V., spol. s r. o., ve věci žaloby o určení existence pohledávky ve výši 275 693 Kč, vedené původně u Krajského obchodního soudu v Praze pod sp. zn. 24 Cm 98/98,

takto:

I. Příslušný vydat rozhodnutí ve věci vedené původně u Krajského obchodního soudu v Praze pod sp. zn. 24 Cm 98/98, o určení existence pohledávky ve výši 275 693 Kč, je soud.

II. Usnesení Krajského obchodního soudu v Praze ze dne 11. 12. 1998, čj. 24 Cm 98/98-12, se zrušuje.

Odůvodnění:

Podáním doručeným Vrchnímu soudu v Praze dne 10. 8. 2001 se obrátilo Ministerstvo financí - Generální ředitelství cel na tento soud s návrhem na řešení sporu o pravomoc podle ustanovení § 8a o. s. ř. ve znění účinném ke dni 31. 12. 2002 (kompetenčního sporu), který vznikl mezi ním a Městským soudem v Praze (dříve Krajským obchodním soudem v Praze) ve věci posledně uvedeného soudu, u něhož napadla incidenční žaloba žalobce České republiky - Celního ředitelství Praha, Washingtonova 11, Praha 1, proti žalovanému Ing. V. V., CSc., L. 774, P. 9, správci konkursní podstaty úpadce V., spol. s r. o., O. 333, P. 9, o určení pravosti pohledávky ve výši 275 693 Kč. Řízení u vrchního soudu nebylo do 31. 12. 2002 skončeno.

Dne 1. 1. 2003 nabyl účinnosti zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Vzhledem k tomu, že Vrchní soud v Praze vzniklý spor o pravomoc nerozhodl do dne účinnosti tohoto zákona, řízení ve smyslu § 6 zákona č. 131/2002 Sb. převzal k dokončení zvláštní senát podle tohoto zákona zřízený.

Návrh na řešení kompetenčního sporu měl vady, které vyvolávaly nejasnosti o výši pohledávky žalobce vůči žalovanému uplatněné. Předseda zvláštního senátu proto navrhovatele vyzval k upřesnění návrhu, aby bylo nepochybné, v které věci vznikl kompetenční spor, k jehož rozhodnutí je povolán zvláštní senát (tj. zda ve věci o určení existence pohledávky ve výši 275 693 Kč, vedené původně u Krajského obchodního soudu v Praze pod sp. zn. 24 Cm 98/98, nebo ve věci o určení pravosti pohledávky ve výši 642 944 Kč, vedené u téhož soudu pod sp. zn. 11 Cm 248/97).

V takto opraveném návrhu na řešení kompetenčního sporu správní úřad upřesnil, že jde o spor o určení existence pohledávky, kterou představují úroky z prodlení z nezaplaceného celního dluhu. Dodal, že správní úřad i přes rozhodnutí obchodního soudu o příslušnosti ve věci dosud nerozhodl, neboť se nejedná o celní řízení. Argumentoval tím, že zákonem č. 105/2000 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, byla v § 24 odst. 1 nově upravena výlučná pravomoc konkursního soudu rozhodovat spory o nárok, výši nároku a právní důvod pohledávek popřených správcem konkursní podstaty. Přechodná ustanovení obsažená v čl. II novelizujícího zákona umožňují postupovat podle novelizovaných ustanovení i u řízení zahájených před jeho účinností, to je před datem 1. 5. 2000.

Rovněž žalobce (Česká republika - Celní ředitelství Praha) ve svém vyjádření k návrhu na řešení kompetenčního sporu také upozornil na zákon č. 105/2000 Sb. a na jeho přechodná ustanovení a vyslovil závěr, že rozhodnout ve věci by měl soud. K témuž závěru, ač z jiných důvodů, spočívajících v požadavku na nestranném rozhodování těchto sporů, ve svém vyjádření dospěl i žalovaný.

Ze spisů vyplynulo:

U Krajského obchodního soudu v Praze dne 23. 2. 1998 napadla žaloba, v níž se žalobce domáhá určení existence pohledávky popřené správcem konkursní podstaty (275 693 Kč), tj. úroku z prodlení z nedoplatku cla vyměřeného ve výši 656 772 Kč za dovoz zboží, který uskutečnila v roce 1992 společnost V., spol. s r. o., P. 9 – Č., O. 333 (dříve podnik Z. Č.).

Žalobce tuto svou pohledávku přihlásil v konkursním řízení vedeném Krajským obchodním soudem v Praze ve věci prohlášení konkursu na majetek společnosti V., spol. s r. o., pod sp. zn. 94 K 6/94. Žalovaný správce konkursní podstaty tohoto úpadce Ing. V. V., CSc., tuto pohledávku popřel s tím, že pohledávka vznikla více než tři roky před prohlášením konkursu. Žalobce se tedy u Krajského obchodního soudu v Praze domáhal incidenční žalobou určení, že jeho konkursní pohledávka ve výši 275 693 Kč je po právu a v konkursu vedeném proti úpadci V., spol. s r. o., patří do II. třídy.

Krajský obchodní soud v Praze řízení o této žalobě usnesením ze dne 11. 12. 1998, čj. 24 Cm 98/98-12, zastavil s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena příslušnému správnímu orgánu, kterým je „Generální ředitelství cel ČR“. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že konkursní věřitelé pohledávek, které zůstaly sporné, se mohou domáhat určení svého práva (§ 23 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném k datu vydání tohoto usnesení). Nejde-li o věc patřící do pravomoci soudu, rozhodne o pravosti pohledávky příslušný správní orgán.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Je třeba předeslat, že obecné otázky řízení o kompetenčních sporech, formy rozhodování, stanovení okruhu účastníků atd. jsou upraveny zákonem č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

Po zahájení řízení Krajský obchodní soud v Praze zkoumal procesní podmínky na straně soudu a dospěl k závěru, že v souzené věci není dána jeho pravomoc věc projednat a rozhodnout.

Pohledávka žalobce vůči dlužníkovi – V., spol. s r. o. – vznikla v důsledku nezaplacení cla ve lhůtě splatnosti. Jestliže poté žalobce po prohlášení konkursu na majetek dlužníka přihlásil svoji pohledávku do konkursu, je třeba právní věc posoudit z hlediska zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání.

Právní úprava obsažená u ustanovení § 23 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (ve znění před novelou provedenou zákonem č. 105/2000 Sb.), svěřovala pravomoc rozhodovat spory o pravosti, pořadí a výši popřených pohledávek jednak soudu a jednak, nepatřila-li věc do pravomoci soudu, rozhodoval o pravosti a výši pohledávek příslušný správní orgán; o takový případ v dané věci šlo. Spor o pravomoc k rozhodnutí této věci, jejímž předmětem je incidenční žaloba o určení pravosti pohledávky ve výši 275 693 Kč vzniklé z titulu úroku z prodlení z nezaplaceného cla, byl vyvolán aplikačními problémy, které bránily správnímu orgánu o incidenční žalobě rozhodnout, neboť tehdejší procesní úprava to neumožňovala.

Tyto problémy vyřešila novela zákona o konkursu a vyrovnání, provedená zákonem č. 105/2000 Sb., která nabyla účinnosti dne 1. 5. 2000. Novela stanovila výlučnou pravomoc konkursního soudu rozhodovat všechny spory o nárok, výši nároku a právní důvod popřených pohledávek. Přechodná ustanovení obsažená v čl. II citované novely stanovila, že podle novelizovaných ustanovení se postupuje – až na některé výjimky, o něž však v dané věci nejde – i u řízení zahájených před její účinností.

Zvláštní senát vychází se skutkového a právního stavu, který tu je v době jeho rozhodování.

Z vyložených důvodů proto rozhodl tak, že k vyřízení věci je příslušný soud.

Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení bývalého Krajského obchodního soudu, které odporuje výroku, jímž byla kompetence soudů určena. Po zrušení zmíněného usnesení bude v řízení pokračovat Městský soud v Praze, který převzal agendu, práva a závazky Krajského obchodního soudu v Praze (čl. II. přechodných ustanovení zákona č. 215/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 436/1991 Sb., o některých opatřeních v soudnictví, o volbách přísedících, jejich zproštění a odvolání z funkce a o státní správě soudů České republiky, ve znění pozdějších předpisů).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. listopadu 2004

JUDr. Karel Podolka
předseda zvláštního senátu